Ἀγαπητοὶ Κερκυραῖοι!

Δύναμαι ν' ἀποκαλέσω ὑμᾶς ἀγαπητοὺς Κερκυραίους, διότι καὶ ἰδιώτης νῦν πρὸς ἰδιώτας γράφω, καὶ ἐκφράζω οὕτω τὸ κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην κυριώτερον τῆς καρδίας μου αἴσθημα.

Ἀγαπητοὶ Κερκυραῖοι!

Ἐν μέσῳ δυσχερῶν περιστάσεων καὶ χαλεπῶν καιρῶν ἔζησα παρ' ὑμῖν ἐπὶ βραχὺν μὲν διδακτικώτατον δὲ δι' ἐμὲ χρόνον. Εἰσελθὼν καὶ εἰς τὴν ἀπόκεντρον καὶ πενιχρὰν τοῦ πτωχοτάτου τῶν χωρικῶν καλύβην, καὶ εἰς τὰ τῶν περιφανῶν ὑμῶν μέγαρα, καὶ εἰς τὸ ἐργαστήριον τοῦ χειροτέχνου, τοῦ ἐν ἱδρῶτι τοῦ προσώπου αὐτοῦποριζομένου τὸν ἄρτον τῶν τέκνων του, εἶδα τὰς ἀρετὰς ὑμῶν, διέκρινα τὰς ἐλλείψεις σας, καὶ μετὰ θρησκευτικῆς ὄντως πεποιθήσεως οἰωνίζομαι τῇ Κερκύρᾳ εὐτυχέστατον μέλλον. Ἡ μετὰ τῆς μητρὸς Ἑλλάδος ἕνωσις ἤνοιξε τὰς πύλας τῆς ἐλευθέρας καὶ ἀληθοῦς προόδου.

Ἐγνώρισα καὶ τὰς ἀνάγκας ὑμῶν. Πλεῖστα παρ' ὑμῖν καλῶς ἔχουσιν, ἀλλὰ καὶ πλεῖστα ὅσα κακῶς κεῖνται καὶ ταχείας χρῄζουσι θεραπείας. Ἂν τὰ πρῶτα διετηροῦντο ἄθικτα καὶ ἀνεπηρέαστα ἀπὸ τοῦ πνεύματος τῆς καινοτομίας ἢ ἀπὸ τῆς κακῆς ἑρμηνείας τῶν ἀρχῶν τοῦ ἡμετέρου πολιτεύματος, ἂν εἰς τὴν θεραπείαν τῶν δευτέρων προέβαινον οἱ τὰς τύχας ὑμῶν διέποντες μετὰ συνέσεως ἐνταὐτῷ καὶ μετὰ θάρρους, μετὰ πεποιθήσεως ἐνταὐτῷ καὶ μεθ' ὑπομονῆς, ὁ κερκυραῖος λαὸς ἤθελε διέλθῃ ἄνευ κλονισμοῦ τὰς ἐκ τῆς μεταβάσεως ἀπὸ νομοθεσίας εἰς νομοθεσίαν καὶ ἀπὸ τάξεως εἰς ἑτέραν τάξιν πραγμάτων δυσχερείας καὶ ἤθελε κατασταθῇ ἄξιος τῶν πλουσίων δωρημάτων, δι' ὧν ἐπροίκισεν ὁ Δημιουργὸς τὴν γηΐνην αὐτοῦ κατοικίαν.

Εἰς τοιοῦτον ἀποτέλεσμα νὰ συντελέσῃ τις εἶνε ἀναντιῤῥήτως ἔργον ἄξιον πάσης εὐγενοῦς φιλοτιμίας.

Ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ταύτῃ ἀνεδέχθην πρὸ δώδεκα μηνῶν τὴν ὑπὸ τοῦ ἀγαθοῦ ἡμῶν Ἄνακτος ἐμπιστευθεῖσάν μοι διοίκησιν τῆς χώρας ταύτης.

Ἀλλ' ἐν τῷ διαστήματι τῶν δώδεκα αὐτῶν μηνῶν τί ἔπραξα; Δυςυχῶς οὐδὲν, ἢ σχεδὸν οὐδέν.

Καὶ μεγάλα μὲν βεβαίως ἐν βραχεῖ χρόνῳ καὶ ἐν μέσῳ τοσούτων δυσχερειῶν δὲν ἠδυνάμην νὰ κατορθώσω· ἤθελον ὅμως ἐλαττώσει οὐσιωδῶς τὰ δωρεὰν παρεισφρύσαντα κακὰ, ἤθελον ἀπομακρύνει ἐν μέρει τὰ δίκαια παράπονα, ἤθελον ἀρχίσει ἐν πολλοῖς τὸ ἔργον τῆς βελτιώσεως καὶ οὕτω φιμώσει τὰ στόματα τῶν ἐχθρῶν τῆς πατρίδος, ἂν ἄλλως εἶχον τὰ πράγματα.

Ἐν τῷ βίῳ τῶν ἐθνῶν εἰς οὐδὲν λογίζονται αἱ ἡμέραι καὶ οἱ μῆνες· ἀλλὰ ἐν τῷ βίῳ τοῦ ἀναλαβόντος τὴν εὐθύνην δημοσίου λειτουργήματος δώδεκα μῆνες εἰσὶ σπουδαῖον χρονικὸν διάστημα. Ἀπώλεσα ἄρα ἐγὼ πολύτιμον χρόνον, καθ' ὃν ὤφειλον καὶ ἠδυνάμην νὰ ὠφελήσω τὴν νῆσον ταύτην, ἂν ἄλλως εἶχον τὰ πράγματα.

Ἀλλ' ἀπολέσας πολύτιμον χρόνον οὐδόλως συναπώλεσα καὶ τὴν ἐπιθυμίαν νὰ κατασταθῶ ὠφέλιμος ὑμῖν· τοὐναντίον μάλιστα καὶ ἡ ἐπιθυμία αὕτη ηὔξησε διὰ τῆς ἐκ τοῦ πλησίον ἐκτιμήσεως τῶν ἀρετῶν ὑμῶν, καὶ ἡ πραγματοποίησις αὐτῆς κατέστη εὐχερεστέρα διὰ τῆς πείρας, ἣν ἔλαβον τῶν πραγμάτων καὶ τῶν προσώπων καὶ διὰ τῆς συμπαθείας, ἧς ἔτυχον παρ' ὑμῶν.

Πῶς λοιπὸν, ἐνῷ τοιαύτην ἔχω πεποίθησιν περὶ τοῦ μέλλοντος τῆς Κερκύρας, ἐνῷ τοσαύτην ἀποδίδωμι ἀξίαν εἰς τὸ κατὰ τὴν παροῦσαν μεταβατικὴν ἐποχὴν ἔργον τῆς διοικήσεως, ἐνῷ μεγάλην ἔχω ἐπιθυμίαν νὰ ἀνταποκριθῶ εἰς τὴν ἐκδηλωθεῖσάν μοι συμπάθειαν τοῦ κερκυραϊκοῦ λαοῦ, ἀπεφάσισα νὰ παραιτηθῶ καὶ ἀναγκάζομαι νῦν ν' ἀφήσω τὴν Κέρκυραν καὶ τὸ ἔργον μου μόλις ἐν σπαργάνοις;

Τινὲς ἤδη εἶπον καὶ θέλουσιν ἐπαναλάβει ὅτι παρῃτήθην καὶ ἀναχωρῶ διότι φείδομαι κόπου ἢ χρόνου ἢ χρημάτων, ἢ διότι ἠθέλησα νὰ θέσω τὴν θέλησιν τὴν ἐμὴν ὑπεράνω τῆς τῶν κρειττόνων μου θελήσεως. Ταῦτα, εἰ καὶ πιθανῶς πιστευθῶσι σήμερον, θέλει διαψεύσει ὁ χρόνος. Ἐγὼ δὲ ὀφείλω νὰ εἴπω εἰς τοὺς θέλοντας νὰ μὲ πιστεύσωσι, τοὺς λόγους, ὧν ἕνεκα παρῃτήθην καὶ νῦν ἀποχαιρετῶ τὴν Κέρκυραν.

Παρῃτήθην ἐπανειλημμένως καὶ ἀναγκάζομαι σήμερον ν' ἀναχωρήσω, διότι ἐπὶ δώδεκα ἤδη μῆνας αἱ πλεῖσται τῶν πρὸς τὴν Κεντρικὴν Κυβέρνησιν προτάσεων καὶ παρατηρήσεών μου, ἃς ἐνόμισα καὶ νομίζω ὠφελίμους καὶ μάλιστα ἀπαραιτήτως ἀναγκαίας τῷ ἐμπιστευθέντι μοι Νομῷ, δὲν ἔγιναν δεκταί. Παρῃτήθην, διότι ἐζήτησα τὴν μονιμότητα τῶν ὑπαλλήλων ἐν τῷ Νομῷ τούτῳ, προτείνας ὡς φραγμὸν τῆς ἀκαταπαύστου μετακινήσεως καὶ παύσεως τῶν ὑπαλλήλων τὴν διὰ τοῦ Νομάρχου βεβαίωσιν τῆς μὴ ἀκριβοῦς ἐκτελέσεως τῶν καθηκόντων τῆς ὑπηρεσίας ἢ τοῦ ἀκαταλλήλου τῶν δημοσίων λειτουργῶν. Παρῃτήθην, διότι ἐζήτησα τὴν κυβερνητικὴν ἑνότητα κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὑπουργικῶν διαταγῶν, τῶν ἀφορωσῶν τὴν διοίκησιν τοῦ Νομοῦ, διὰ τῆς συνεννοήσεως τῶν ὑποδεεστέρων Ἀρχῶν μετὰ τοῦ κατὰ τὸν Νομὸν ἀντιπροσώπου τῆς Κυβερνήσεως. Παρῃτήθην, διότι παρεκάλεσα νὰ ληφθῶσιν ἐγκαίρως τὰ κατάλληλα μέτρα περὶ τῆς οἰκονομικῆς ἡμῶν καταστάσεως, διότι δὶς ἐναντιώθην ἀνωφελῶς εἰς τὴν ἀφαίρεσιν τῶν εἰσοδημάτων τῆς Κερκύρας καθ' ἣν στιγμὴν μόλις ταῦτα ἐξήρκουν πρὸς θεραπείαν τῶν ἀπολύτων αὐτῆς ἀναγκῶν. Παρῃτήθην, διότι ἐπεζήτησα τὴν διὰ τῆς ἀφομοιώσεως διόρθωσιν τῶν κακῶν, οὐδόλως δὲ ἀνέχομαι τὴν ἐπὶ τῇ προφάσει τῆς ἀφομοιώσεως καταστροφὴν τῶν καλῶν. Παρῃτήθην, διότι ἐγνωμάτευσα νὰ οἰκοδομήσωμεν ἐνταῦθα πρὶν ἢ καταστρέψωμεν τὰς ὑπαρχούσας οἰκοδομάς. Παρῃτήθην τέλος, διότι ἐν ἑνὶ λόγῳ ἀπήτησα κατὰ τὰς περὶ Κερκύρας σκέψεις καὶ ἀποφάσεις των οἱ Κυβερνῶντες νὰ μὴ ἔχωσιν ὑπ' ὄψιν τὰ συνήθως γινόμενα ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἐπαρχίᾳ τοῦ Κράτους, ἀλλὰ ν' ἀναγνωρίσωσι τὴν σπουδαιότητα τοῦ τε παρελθόντος, καὶ τῆς θέσεως, καὶ τοῦ μέλλοντος τοῦ ἀδάμαντος τούτου τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς.

Τοιούτων αἰτίων ἕνεκα παραιτηθεὶς καὶ ἀναγκαζόμενος νὰ ἐγκαταλείψω τὸ ἔργον μου ἡμιτελὲς, ἔχω καθαρὰν τὴν συνείδησιν ὅτι ἐπολιτεύθην ὡς ὤφειλον νὰ πολιτευθῶ ἐν τῇ δημοσίᾳ λειτουργίᾳ τῆς πρώτης ἐν Κερκύρᾳ ἑλληνικῆς Νομαρχίας, καὶ ὅτι οὕτω πολιτευθεὶς παρεσκεύασα ὁπωσοῦν ὁμαλωτέραν τὴν ὁδὸν τοῦ διαδόχου μου· πιστεύω δὲ ὅτι ἴσως καὶ μακρὰν τῆς Κερκύρας δὲν θέλει εἶσθαι παντάπασιν ἄγονος ἡ ἄνευ προκαταλήψεως δωδεκάμηνος πεῖρά μου.

Καὶ ὅμως δὲν δύναμαι ν' ἀποκρύψω τὴν βαθεῖαν λύπην ἣν αἰσθάνομαι ἀποχωριζόμενος ὑμᾶς, διότι καὶ ἐπεθύμησα καὶ ἤλπισα ν' ἀφήσω παρ' ὑμῖν οὐχὶ διὰ κενῶν ἐλπίδων καὶ προσδοκιῶν, ἀλλὰ δι' ἔργων ὠφελίμων, ἀγαθὴν μνήμην, καὶ νὰ κατασταθῶ ἄξιος τῆς ἀγάπης ὑμῶν.

Ἐν τούτοις, χαίρετε, ἀγαπητοὶ Κερκυραῖοι· ἀναχωρῶν εὔχομαι ὑμῖν ἐκ μέσης ψυχῆς καὶ καρδίας πᾶν ἀγαθὸν, πᾶσαν εὐδαιμονίαν· ἱκετεύω δὲ ὑμᾶς ἵνα ἐγκαρτερήσητε ὡς μέχρι τοῦδε τῇ τάξει καὶ τῇ διὰ τῶν νομίμων μέσων διεκδικήσει τῶν δικαίων σας, διότι οὕτω μόνον θέλουσι ταχέως παρέλθῃ τὰ πρόσκαιρα ὑμῶν δεινά.

Ἐν Κερκύρᾳ, τῇ 10ῃ Ἰανουαρίου 1866.

Δ. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ.

Τύποις «ΚΑΔΜΟΥ»

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ